

Н.В. Петренко, канд. пед. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)

ВИХОВАННЯ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Розвиток економіки в Україні багато в чому залежатиме від перетворень у політико-культурній сфері, перш за все у формуванні й вихованні політичної культури молоді. Освітній процес у вищих навчальних закладах є тим механізмом, що цілеспрямовано впливає на особистість. З метою виховання політичної культури студентської молоді виникає необхідність створення спеціально організованої виховної системи у ВНЗ з певним розумінням того, що являє собою сама категорія «політична культура».

Політична культура являє собою систему історично сформованих, відносно усталених настанов, переконань, уявлень, ціннісних орієнтацій, моделей поведінки суб'єктів політичного процесу.

Вона містить у собі *культуру політичної свідомості, культуру політичної поведінки і культуру функціонування політичних інститутів.*

Слід розрізняти політичну культуру особистості та політичну культуру суспільства. У структурі *політичної культури особистості* важливими складниками є усвідомлення суті й мети політичного процесу, знання своїх прав і обов'язків, рівня участі у реалізації політичної влади. *Політична культура суспільства* – це, у першу чергу, історичний і соціальний досвід спільнот. Наприклад, історичні традиції справляють активний формуючий вплив на політичну діяльність індивідів, великих і малих соціальних груп. Таким чином, політична культура суспільства є зафіксований у законах, звичаях, традиціях політичний досвід суспільства, рівень уявлень щодо політичного процесу.

Для країн зі стабільним демократичним режимом характерний громадянський тип політичної культури. До найважливіших його ознак належать: прихильність до демократичних цінностей, збалансованість політичних орієнтацій, помірний рівень політичної активності, раціоналізм в прийнятті політичних рішень, терпимість (що не розповсюджується, однак, на екстремальні ситуації та екстремістські сили).

Політична культура суспільства вбирає найбільш усталені, типові ознаки, характерні для основної маси населення.

Політична культура виконує такі функції:

- *ідентифікації* (формування групової ідентичності, усвідомлення індивідом свого місця в системі політичних відносин);
- *політичної соціалізації та адаптації* (залучення людини до політичної сфери, засвоєння індивідом політичних знань, норм і цінностей, що сприяють формуванню необхідних якостей для виконання певних функцій і ролей);
- *інтеграції* (об'єднання індивідів і соціальних груп на основі певної системи політичних цінностей та ідеалів);
- *політичної орієнтації* (вироблення знань про політичні явища і процеси);
- *комунікації* (забезпечення збереження, нагромадження й передачі знань, інформації про політичні явища й процеси);
- *регуляції* (вироблення взаємодії суб'єктів політичних відносин, забезпечення функціонування політичної системи).

Отже, розуміючи поняття політичної культури, можна надати певні рекомендації щодо формування в студентів громадянського типу політичної культури, а саме:

- включення в зміст предметів суспільно-гуманітарного циклу елементів формування політичної культури громадянського типу;
- проведення тематичних круглих столів та «Брейн-рингів»;
- проведення виховних бесід із включенням питань щодо формування політичної культури громадянського типу в студентській молоді.

УДК 159.942:377.6

Н.В. Петренко, канд. пед. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЛЬ ЕМОЦІЙНО-ЦІННІСНОГО КОМПОНЕНТА У ФОРМУВАННІ ЗМІСТУ ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Зміст освіти має історичний характер і визначається цілями, завданнями освіти на тому чи іншому етапі розвитку суспільства.

Сучасна професійна вища освіта України потребує оновлення змісту освіти та його компонентів через відкритий характер взаємодії освітнього простору з динамікою розвитку суспільних процесів, а саме: урахування соціально-економічних змін в суспільстві, освітніх потреб